

Затверджено
на засіданні кафедри економіки та
управління виробничим і комерційним
бізнесом
прот. №1 від 18 вересня 2023 р

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА

І семестр 2023-2024 навчального року

освітній рівень другий (магістр)

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

освітня програма: - Підприємництво (П)

Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Лектор:

Сухорукова Тетяна Геннадіївна (кандидат економічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-96, e-mail: tata-s.17@ukr.net

Години прийому та консультації: 11.00-13.00 понеділок, середа

**Розміщення кафедри: Місто Харків, майдан Фейєрбаха, 7, 3 корпус, 5 поверх,
аудиторія 503.**

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА

I семестр силабус

Команда викладачів:

Лектор:

Сухорукова Тетяна Геннадіївна (кандидат економічних наук, доцент),
Контакти: +38 (057) 730-10-96, e-mail: tata-s.17@ukr.net

Години прийому та консультації: 11.00-13.00 понеділок, середа

У сучасних умовах господарювання, будь-яке підприємство в Україні, що займається певним видом діяльності, наражається на ризики, які можуть перешкоджати його діяльності та розвитку. Це змушує підприємства удосконалювати свою систему захисту власних інтересів. Кризові явища, посилення невизначеності та динамічності економічної ситуації вимагає від

суб'єктів господарювання посилення уваги до питань власної економічної безпеки, виявлення та нейтралізації можливих загроз, небезпек та ризиків, здатних негативним чином вплинути на стан та результати їх діяльності. За своїм змістом економічна безпека - це сукупність умов і факторів, що забезпечують незалежність національної економіки, її стабільність, здатність до постійного відновлення та самовдосконалення.

Вивчаючи цей курс, студент не тільки познає сутність цього поняття та ранжування факторів, які впливають на рівень економічної безпеки, але й зможе розрахувати її рівень, виявити «больові» точки у діяльності підприємства. Він зможе зрозуміти зв'язки між рівнем економічної безпеки підприємства та його конкурентоздатністю; між економічною безпекою держави, галузі, території та підприємства; сформує систему знань з теорії управління підприємством та забезпечення його сталого розвитку.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Здатність приймати обгрунтовані рішення (передбачає високий рівень відповідальності, оскільки для втілення прийнятих рішень у життя необхідно забезпечити ефективну та злагоджену роботу всього організаційного механізму).

2. Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність (передбачає здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки).

3. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач (передбачає вміння обробляти економічну інформацію за допомогою математичного інструментарію, а також складати математичні моделі соціально-економічних явищ). **4. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері регулювання економічних та соціальних явищ** (передбачає вміння обробляти масиви соціально-економічної інформації, виявляти закономірності та тенденції розвитку, розробляти обгрунтовані рішення по усуненню негативних явищ або явищ, які відрізняються від нормативних значень).

5. Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обгрунтування економічних рішень (передбачає вміння використовувати методи економічного аналізу, сучасних методичних розробок та рекомендацій при розробки управлінського рішення).

6. Здатність визначати сегментацію підприємств за рівнем економічної безпеки (передбачає вміння роботи зі статистичною інформацією, отримання знань з сучасними методиками оцінювання показників розвитку установ державного управління та розробляти пропозиції щодо підвищення їх ефективності).

7. Цілеспрямованість та продуктивність (результативність - орієнтування на кінцевий результат; наполегливість - здатність подолати обмеження, які виникають у конкурентній ситуації; відданість організації та ділова орієнтація - виконання встановлених норм організації, захоплення роботою та відповідальністю за якість своєї роботи; впевненість у собі - готовність та вміння вирішувати нестандартні завдання.).

ЧОМУ ВИ МАЄТЕ ОБРАТИ ЦЕЙ КУРС?

Якщо вас цікавлять проблеми збереження стабільного розвитку підприємства, усунення перешкод у підвищенні його конкурентоздатності, якщо Вам цікаво знайти можливості регулювати господарську діяльність підприємства в рамках діючого законодавчого поля, уникнути штрафів та санкцій з боку відповідних установ та знайти баланс економічних інтересів особистості і підприємця, Вам потрібен саме цей курс!

Від здобувачів очікується: основи правознавства та економічної теорії, економіки підприємства та економічного аналізу, а також обізнаність в питаннях економічної математики.

Третина змісту курсу присвячена економічній безпеці держави та галузі; друга третина змісту курсу вивчає економічну безпеку з точки зору матеріальних ресурсів підприємства, а остання третина курсу присвячена проблемам забезпечення економічної безпеки за рахунок соціального фактору та інформаційної компоненти.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті і особисто - у робочий час.

ОГЛЯД КУРСУ

Цей курс, який вивчається з вересня по грудень, дає студентам всебічне та повне розуміння сутності економічної безпеки підприємства, методів, методик та технологій формування системи теоретичних і прикладних знань про економічну безпеку держави та окремої галуззі.

Курс складається з однієї лекції і одного практичного заняття раз у тиждень.. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями, індивідуальними та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та при вирішенні ділових завдань-ігри. В рамках курсу передбачають лекції запрошених роботодавців (ФОП «Корал» за темою «Підвищення конкурентоздатності перукарні»).

Економічна безпека підприємства / схема курсу

		Лекції		
		Нормативні акти		
		Законодавчі акти		
		Наукові праці		
		Презентації		
		Обговорення в аудиторії		
		Ділові гри		
		Групові завдання		
		Індивідуальні завдання		
		Індивідуальні консультації		
		Підготовка наукових статей		
		Залік		

Практичні заняття курсу передбачають виконання індивідуальних завдань та групових ділових ігор. Як варіант передбачається підготовка доповідей та наукових статей. Виконання наукової роботи (з обов'язковою консультацією у викладача) формує у студента пізнавальну та творчу компетентність.

РЕСУРСИ КУРСУ

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua/>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, методичні рекомендації та завдання до практичних занять, індивідуальні завдання, методичні вказівки до виконання контрольної роботи, контрольні питання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступного практичного заняття. Під час проведення практичних

занять Ви зможете виконувати різні ролі: економіста, нормувальника, табельника, бухгалтера або керівника різних ланок управління.

Участь в аудиторних заняттях припускає усну або письмову роботу.

Приклади доповідей для дискусійного обговорення в аудиторії наведено нижче:

- 1) Економічна безпека держави: історичний аспект та сучасні тенденції розвитку.
- 2) Основні загрози національної безпеки та шляхи їх усунення.
- 3) Транспортна безпека України: сутність, загрози, напрями розвитку.
- 4) Показники фінансової стійкості підприємства та їх регулювання.
- 5) Напрями підвищення рентабельності вітчизняних підприємств.
- 6) Роль лізингу у забезпеченні технологічної безпеки вітчизняних підприємств.
- 7) Енергетична залежність України: проблеми та їх вирішення.
- 8) Зелена економіка: сутність та її перспективи в Україні.
- 9) Якість життя: сутність, показники оцінювання.
- 10) Підприємницька здатність як фактор розвитку інформатизації суспільства

ЛЕКЦІЇ І ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Назва теми практичних занять
1	2	Концепція економічної безпеки	2	Концепція економічної безпеки
2	2	Фінансова безпека підприємства	2	Фінансова безпека підприємства
3	2	Технологічна безпека підприємства	2	Технологічна безпека підприємства
4	2	Матеріально-сировинна безпека підприємства	2	Матеріально-сировинна безпека підприємства
5	2	Екологічна безпека підприємства	2	Екологічна безпека підприємства
6	2	Соціальна безпека підприємства	2	Соціальна безпека підприємства
7	2	Інформаційна безпека підприємства	2	Інформаційна безпека підприємства
8	2	Розрахунок інтегрального показника ЕБП	2	Розрахунок інтегрального показника ЕБП
Модульний контроль				

ПРАВИЛА ОЦІНЮВАННЯ

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з	82-89	B

	кількома помилками		
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	< 35	F

Завдання на самостійну роботу:

- Студентам пропонується вирішити протягом семестру завдання за обраним варіантом за допомогою методичних вказівок до практичних занять. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **40 балів до поточного модульного контролю**. За вчасне та частково вірне виконання – від 15 до 40 балів. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.
- Студенти мають підготувати тези до наукової роботи та надіслати їх на e-mail викладача або підготувати наукову статтю

Індивідуальна робота:

Оцінюються за підготовку доповіді або контрольних питань до групи, на які студенти групи повинні відповісти (до 3 балів за одну доповідь). **Максимальна сума становить 20 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Залік:

- Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання викладача (*перелік залікових питань видається викладачем або отримується студентом через e-mail викладача*)

Команда викладачів:

Сухорукова Тетяна Геннадіївна (<http://kart.edu.ua/kafeuvkb-ua>) – лектор з економічної безпеки підприємства в УкрДУЗТ. Отримала ступінь к.ек.н. за спеціальністю 08.00.03 економіка промисловості у НТУ «ХПІ» у 2000 році. Напрямки наукової діяльності: економіка та організація праці, економічна безпека підприємства, менеджмент персоналу, економіка підприємства.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>